

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .	Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .	Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .	Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IJ. KÓRIZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hét hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A vádolt Egyház.

Azt gondoltam, hogy az a két nyugtalan lélek, mely a Debreczeni Prot. Lapban fél év óta a debreczeni Ref. Egyházat két különböző oldalról ócsárolja s egyház és egyházi emberek ellen igazán kicsinyes módon áskálódik s személyeskedik, eljutott a lap mai 11-ik számában ahoz a találkozó ponthoz, a mely mindkét küzködőt arra indítja, hogy a másik támadásából megismerje a saját támadásának minőségét, t. i. azt, hogy nincs azokban a támadásokban az Egyház iránti szeretetnek egy piczinyke szikrája sem, nincs benne a tudós tanároktól jogosan igényelhető alapos körültekintés s főleg tapintatosság sem, sőt ellenben példája, bizonyossága mind a két nyugtalanoké annak, hogy az egyház, az egyházi törvények egyházi eljárás iránti kötelesség s mivel embert annyira tisztó tisztelet ő náluk hiányzik.

Avagy szeretet-e az, ha nyilvánosan hozzáteszem alaptalanul pellengérezzük, gyalázzuk saját egyházunkat; tapintatosság-e, ha a vélt hibákat dobszóval kürtöljük ki egyetemes Egyházunk nehéz helyzete felett kárörvendő más vallású elfogult embereknek; s tisztelet-e, ha törvényen kívüli állapotban levőnek mondjuk azt az egyházközösséget, melynek a., a két küzködő is tag-

ja, sőt presbytere is, illetve volt éveken át presbytere, b., melynek vezetősége s elnöke az a püspök, a kik a küzködő uraknak mint tanároknak is felettes hatósága.

Ha az egyház s a felsőbbek iránt ilyen szeretetre, tiszteletre tanítják a tudós tanár urak az ifjúságot, úgy az inkább a kívánatos hogy ne erőltessék magokat oly igen a tanításban.

Ha nem gondoltam is azt a merészet s nagyot a máj. 11-iki találkozás után, hogy a két küzdő egymásról megismeri, hogy hibás utakon jár — gondoltam és vártam azonban azt, hogy ugyanők most már egymás érveiből fogják saját álláspontjukat magyaráztatni, már csak azért is, hogy felszínen tartsák a kérdést. Még inkább vártam pedig azt, hogy a szerkesztőség, mely a termékeny munkatársak közleményeit nem mellőzhette, a közlemények befejezéséül legalább megemlíti, hogy a szigorúan egyházi érdekeket — még pedig ref. vallásunk érdekeit szolgáló hivatott lapban miért tartotta megengedhetőnek közölni a saját egyházát sértő közleményeket.

Nagyon sajnálom, hogy ez utóbbi nem történt — s komoly megfontolása alá ajánlom a szerkesztő urnak, vajon nem hozzá méltó lett volna-e, hogy megtörténjen.

Ily helyzetben én csupán arra kívánok

vállalkozni, hogy a tudós tanár urak előadásának hitelt adó — annak illő súlyt tulajdonító olvasó közönségnek egyszerűen bejelentsem, hogy azok az előadások — azzal a kiszinezéssel, a minővel előterjesztve vannak — a valóságnak nem felelnek meg.

Az egyik — a dr. Ferenczy ur közleményének tartalma az, (a másik közlemény is eme képzelt alaphól indul ki) hogy egyházközösségünkben a vallásos élet kihalóban van. Közbevetőleg megjegyzem, hogy nem a szavakon akadok fel, hanem a tartalmat keresem s a személyeskedést lehetőleg kerülöm s a közleménynek — simogatva pozfozkodó részével nem foglalkozom.

Ha egy egyházközösségben mely néhány száz lélekből áll, a magát martiromságra szánt református ember, — a vallásaért magát feláldozni is kész pap — ismeri az ő hivatást, ismeri azoknak még családi életét is, sőt irányítani is tudja azokat dolgaikban; — az egészen természetes s jól is van úgy.

Nagyobb- népeesebb egyházközösségben azonban már ez kevésbé eszközölhető; — a fele szegény egyházközösségben pedig minő Debreczen is, már a mi viszonyunk közt egészen kivihetetlen. — Kivihetetlen a hívők nagy száma miatt, azoknak városi életmódjuk, foglalkozásuk miatt, mely nagyon elűt a falusiak, kisvárosiak életmódjától, — a val-

Lázás álom.

A „Debreczen” tárczája.

Két hétig jártam más csillagokon, más világokon. Meggyuladt vérem, láztól lobogó képzeletem vitte, röpitette lelkemet a méretetlen űrben, az édes emészto lázak oceánján. hőmpölygő habokon, hullámról-hullámra; ismeretlen csodás vidékeken keresztül.

Óh te fényes Lázország. hol a kiválasztottak élnek: mesebeli szörny állataid, égő, nagyvirágú növényeid, izzó szikláid, vérpiros felhőid, hogy elgyötörték a szívemet! Az örök világosság kiperzselte csontjaimból a velőt és kiszáradt ajkaimmal napokon keresztül itattam tűz-tengerednek szomját nem oltó, sorvasztó vizét.

A semmiségből szikrázó szemek hámultak reám, tarajos sárkányok rohantak felém, melyek hegyes körmeikkel tépték, szaggatták tudómet, májamat és veséimet, de megbirkóztam bizony, hosszú végtelen éjszakákon keresztül; most ők gyürtek le engem, majd én kerültem felül, fojtogattuk egymást örök küzdelemmel és mikor vége volt a viadalnak, a rettenetes vitézi tornának, olyan gyenge, olyan erőtlén lettem, mint a megtapodott fereg.

Az orvos a fejét rázta s hallottam midőn felsőhajtott, hogy gyenge a pulzus, fogy az életerő!

Egyszer valaki a szívembe lölt de nem jól talált, a golyó csak a tudómet érte, de ez a lövés oda szegezett párnáimhoz, mint egy gombostűvel átszurt bogarat.

Majd ismét utra keltem Megindult velem a lokomotiv előbb lassu, majd sebezsebb tempóban. A lélegzetvétel gyors, mindig gyorsabb lett: ki bírta volna ki ezt az örült rohanást! Forgott a kerék; a szív billentyűi neki iramodtak, fogyott a gőz, a fékező elromlott: Hahó! Hahó! Lassabban! Álljunk meg! Csak egy percze, egy pillanatra, egy lélegzetvételre.

Nem lehetett.

Csábító daemonok röpködtek a léghen; ha csüggedtem, lehajoltak hozzám, perzselő, édes csókot lehettek ajkaimra, melyeknek fulánkja égetett: azután átöleltek, vittek, ragadtak fel a magasba, csilagos mezőkre és midőn szétnéztem a tünpér-világban, akkor nem öleltek tovább karlaik leomoltak a vállamról és zuhantam le a fekete Nirvánába.

Szétlocsecsant fejjel is álmodtam tovább . . .

Szárnyak nőttek a vállamon; testemen

nem volt egy husezafat; csupa csont minden izem; minden porozikám. Koponyám üregében undok varangy ütött tanyát. Hess te förtelmes lakó. hess te! . . . És meg-lebentek szárnyaim röpültem ki a városból a temetőbe, bejártam a sirok szük utcáit! Régi jóbarátok! Rokonok! Ismerősök! Keljetek fel: itt egy új vendég! Kellek-e? Siketek voltak azok; nem hallgattak reám; némák voltak azok, nem feleltek.

Egy ember jött felém, vállán ásó és kapa; szürke szemével bambán, mereven nézett reám, a temetőcsész, a sírásó volt. Megszólítottam: édes öregem, adjon egy kis pihetőhelyet nekem is. A kegyetlen ember felém sujtott az ásójával, nem engedett megpihenni és nekem röpülöm kellett tovább, tovább.

Pedig úgy rám fért volna egy kis nyugalom, hisz nagyon elfáradtam: Ikarusz viasza olvadozni kezdett, alattam háborgó tenger, oh istenem, ne hagyjatok el! És szállottam lejjebb, lejjebb mint a fáradt madár, nem messze a part, zöld pázsit puha bársonya, reám onlott és újra éledtem.

Harangszó csendült a távolból és fejem felett buzgó imádság hangzott. Permeteg hullott az égből, ártatlan gyermekek könnye, szerető szívek harmata.

A lázas álomból fölébredék, a nagy utról visszatértem . . . **Lovassy Andor.**

lásról, papról való mai fogalmaik miatt, mely fogalmak — hadd ne ismertessem — ismét mások eltérők a vidéki emberek fogalmától.

Kura pasztoralisról beszélni tehát ilyen helyeken csak elméletileg lehet. — Ilyen helyeken én beérem azzal, ha a pap hiven s lelkiismeretesen végzi teendőit s igyekszik a társadalomban társadalmi életet úgy élni, hogy tisztelve, szeretve legyen. — Többet — különösen ma, mikor az egyházpolitikai törvények mellőzhetővé tették az Egyházat s a vallást, nem is lehet követelni.

Az aztán, hogy a mi papjaink ama kötelességüknek mennyiben felelnek meg, egyéni nézet dolga. — De bizonyos dolog, hogy lehet beteg, lehet erőtelen, lehet öreg a pap Debreczenben is — és volt beteg, erőtelen s öreg a multban is — és a multban épen a collegiumi tanárok, nem kicsufolni igyekeztek az öregséget s világba kürtölni, hogy az egyházi szolgálatok rövideget szenvednek, hanem kötelességüknek ismerték segélyükre lenni collegialitásból is, valásuk, egyházuk iránti szeretetből is — s kisegítésükre úgy osztani be a collegiumi ifjúságot is, hogy az ez által szintén képezve, tanítva legyen s szoktatva a munkásságra. — Én — s azok a kortársaim, a kik annak idején mint diákok a debreczeni Reform. egyházban az isteni tisztelet hivatalos szolgálatában segédkeztünk, bizonyára ma sem úgy gondolkozunk, hogy az ifjúságot el kell idegeníteni attól, — sőt úgy tartjuk, hogy a féle módor s eljárás, minő most divatozik, — nemesak a debreczeni Egyháztól, hanem a vallástól, Istentől hidegíti el ifjainkat.

A Ferenczy doctor ur közleményének ama részére, hogy egyházmegyévé kell alakulnia a debreczeni Egyháznak, ezuttal mint tisztán egyéni véleményt azt mondani bátorodom, hogy az hiba volna, az öngyilkosság volna.

A debreczeni Egyház autonomicus jogait senki sem félti, megtartani senki inkább nem kívánja mint én, a ki még fejleszteni is óhajtom azt.

De csak is annak a harmadik esélynek bekövetkeztével a miről Dr. Ferenczy ur tudni sem akar, de a minek bekövetkeznie kell, — tudni illik, hogy ez mint volt eddig egy egész egyház, maradjon jövőre is egy egyház.

Megye, egyházmegye. sőt amint dr. Ferenczy ur utóbbi közleményeiben már a feltaláló önérzetes hangján emlegette „városi“ egyházmegye, nem képzelhető másként, mintegy több községből alakított terület. Máskéat a szó mai értelmében] a megye fogalmi képtelenség, mert a mi egy, az nem több.

Többféle szakítani pedig és eldarabolni az egyházat csak azért hogy „megye“ titulust s megyei hatáskört kapjunk s hogy ezzel a mai hézagok egyházi törvények hézagaiba beilljünk, nem akarhatom.

A többféle szakítás, a kolozsvári példa után is azt tartom, megzavarná a mi vagyoni viszonyainkat, meg még az tömörségét

is, mely a multban pótolta az egyházkerületet a maga erejével, egységével, s amely elmuna végleg abban a pillanatban, midőn a részek alkalomhoz jutnának egymással versenyezni a vagyoni kérdések felett, midőn egyik okosabb határozatot igyekeznénk hozni, mint hozott a másik s midőn az egyik város részről másikba átköltözködő tagok egyházi kötelességeik teljesítésénél egymásután játszanak ki a hivatalos intézkedéseket s midőn az alakuló külvárosi egyházak is hasonló jogokat, felszerelést követelnének stb. Nehéz kérdés az nagyon s még nehezebb tárgyalása, ha nem akarjuk a piacra vinni jogainkat kötelességeinket s javainkat s szegénységünket.

Muszály tehát a törvényhozásnak belátnia azt, hogy egyházi törvényeink hézagok s pótlandók.

Muszály belátni, hogy az a kicsiny, szűk kabát, mely a kisebb egyházakat jótékonyan óvja, a nagy népességű egyházakat megöli, ha begomboljuk rajtuk, megakadályozza vérkeringésüket, ha pedig begombolatlanul hagyjuk, úgy még jobban leri róluk, hidegtől, melegtől nem óvja.

Dr. Baczony tanár — nagy általánosságban — tehát személyeket meg nem nevezve, de annál nagyobb hangon s mindenkéit sértve, aki ő vele nem ugyanazonos — vádaskodik — s miért ne mondanám ki, igyekszik kisebbíteni, gyalázní azt az egyházat, melynek sok jóságát élvezzi s melynek tagja.

Ha nem volna jogász jogtudós a tanár ur, hanem volna csupán az a nála otthon levő másik ember, aki békételen az egész világgal, aki kigunyol mindenkit, ha azzal mosolyt varázsolhat annak ajkaira, kinek tetszeni kíván; akkor azt mondanám, hadd küzködjön, majd elhallgat.

De a tanár ur jogtanár, akinek az egyes szavak értelmét is alaposan tudnia kell, — továbbá az egyházkerület világi jegyzője is, akinek szava — mint ilyennek is különös súlylyal kell hogy birjon.

Szerintem tehát nem engedhető meg, hogy a caraván a tanár ur elmékedése mellett némán haladjon el, nem engedhető meg akkor sem, ha talán okosabb dolog volna a házi szennyre nézve.

Famosusnak mondja a tanár ur a debreczeni Ref. Egyház presbyteriumának azt a határozatát, mely az esperesi egyházlátogatás ellen óvást emel, — independizmussal, anarhiával vádolja az Egyházat, továbbá, hogy az ki rugta lábait alól — azzal a szerény óvással — a törvényes alapot, törvényen kívüli helyzetben van s a vezetők — két évtizedes tévedéseit sat emlegeti.

Az tolu első sorban is a tollam hegyére, a mit; Bacsoni ur régebbi közleményének azon tételére, hogy mutasson valaki a multból jobb állapotot mint a mostaniak — elgondoltam — és ez az, hogy bizony jobb kor volt az, midőn a debreczeni Ref. Egyház az egyházkerület és a város elöljárói közt megzavarhatatlan volt az egyetértés arra nézve, hogy az afféle alap-

talán vádaskodás, gyalázkodás nem türehető el egy pillanatig sem — s nem a tanári cathedrához valók. — Mert volt olyan idő. —

Ma a főgondnoknak kegyei mellett, — hátamegett a nyugdíjjal s egyébként is folyton kacsingatva az állam segélyes államra — sok minden lehet.

De hát mit tesz az, hogy „famosus“? — Páriz Pápai jól megmagyarázza ennek értelmét — s óhajtható, ha a tanár ur is azt a magyar kifejezést, a minő értelemben azt használta, megmondaná.

Nem erre vonatkozik azonban ama fentebbi szavam, hogy egy jogtanárnak — az egyes szavak értelmét is tudnia kell, hanem — az „óvás“ szó jelentőségére.

A tanár ur szerint az legalább is felség sértés — én szerintem — csak valamicskével több a szentelt víznél. — Emennek ugyanis semmi haszna — amannak azonban hivatása van, hivatása annak — mint ténynek a megállapítása, hogy az óvást tevő — az első és utolsó pillanatban is protestált az ellen, hogy csorba essék jogain, — hogy t. i. mely hallgatással nem egyezett bele abba.

„A törvényesség teréről végképen lelépett“ nek hogyan volna tekinthető hát azzal az a protestáns egyház — én nem tudom látni s elhinni. — Birósági ítéletek ellen törvény magyarázat ellen miniszteri leiratok sat. ellen egyeseknek is joguk van reclamálni, fellebbezni — s a debreczeni Ref. Egyháznak — az óvás sincs megengedve a protestáns tanár ur által?

Pedig már az is szeljdithette volna nagy haragját, hogy nyomban az óvás után kijelenti a presb. határozat, hogy a törvényes felettes hatóságok felügyelete s ellenőrzése alól magát kivonni nem akarja Egyházunk.

Independizmussal — függetlenségre törekvéssel pedig nem is előszer vádoltatik ez az Egyház — s míg visszautasította ezt a vádat a század elején visszautasíthatja most is oda, a honnan ered — de a mint a század elején tette most is teheti, hogy törekszik a maga függetlenségére ugyan, de nem a tanári gyanúsító értelemben hanem abban az értelemben a mire törekszik a saját dolgai intézésén magában kellő élet-erőt érző ember, de a törvények tiszteletben tartásával s a törvényes felsőbbség ellenőrzésétől nem félve.

Lábra kapott anarchiáról mit sem tudok, pedig magam is régi tagja presbyterere vagyok az Egyháznak — de ha nevezhető anarchiának valami, úgy annak kell neveznem a tanár ur vádaskodását s amaz állítását, amelyben a Tanár ur mint egyháztag s mint tanár vádolja az egyház vezetőségét, az egyházkerület mindkét elnökét is, a kik szintén tagjai ama az anarchiában vergődő egyház községnek.

Kívánatos volna nevének nevezni „a féltett hatalmi érdekekhez való görcsös ragaszkodást“ is — avagy csak pusztá frázisnak tekintsük e ezt is, mivel értelmét a tanár ur sem tudja?! — Avagy nem az a

harag mondatja-e mindezt a bombasztót, a mely akkor keletkezett, midőn eme „törvényen kívüli“ egyház presbyteriuma — kimondani volt kénytelen, hogy határozatainak kifogásolhatatlanul törvényessége szempontjából nem engedheti meg, hogy a collegiumi tanárok mint ilyenek tagjai legyenek a presbyteriumnak?

Sok dolog van, a mit jobb elhallgatni; „kirugni“ a debreczeni ref. egyház egyáltalán nem szokott; szó sem lehet hát arról, hogy a törvényes alapot „kirugta“ volna maga alól, — s bizonyára készek a felelősségre hivatottak felelni mindazért, a mi történt és okkal-móddal azért is, a mi Körösi S. jogtanár óta debreczeni jogtanári szülemény: — a mi tudniillik nem történt.

Kritizálja Bacsoni tanár ur aztán a presbyteri határozatot is s szembeszökő alaptalanságok sorozatának stb. — mondja — de csak hadd mondja — ha a lap elűrté az ő kifejezései mérgeit, más ignorálhatja.

Csak azt mondom még, hogy a debreczeni ref. egyház és egyházmegye közt fentálló megállapodásról nem lehet azt mondani, mit Bacsoni ur a világon mindenkire hivatkozva mond, hogy az semmis volna, miután ellenkezik a törvényvel. Mert azt, hogy a törvényvel ellenkezik, csak Bacsoni ur állítja, a ki nem ismeri azt a megállapodást, — a kik azonban ismerik, azok azt a törvényvel megegyezőnek tartották 17 éven át s azok, a kik a debreczeni egyháznak igaz hivei, — s azok, a kik akarják, hogy a collegium a helvét hitvallásuaké maradjon s fent maradjon s állami kezelésbe át ne játszassék s ennél fogva itt álljon mellette mint erős őrtálló a debreczeni ref. egyház, — azok ma is ugy értelmezik.

De így értelmezik azok a távolabb állók is, a kik elfogulatlanul figyelembe veszik, hogy annak az egyháznak századokon kifejlődött saját jogai, sajátlagos külön állása — az újabb zsinati törvények által nem érintetett, — a kik figyelembe veszik, hogy ama jogok nagy része — general conventi határozaton, bírói ítéleten ugy alapszik, hogy az az egyháztól soha el nem vehető — s a kik tudják, hogy épen ezért az egyházkerület is — mindkét zsinat után — határozatilag kimondta, hogy azok érintetlenül fentmaradtak, — és a ki tudja, hogy azok a jogok az utóbbi zsinat óta is folyton élnek és gyakoroltatnak.

A püspöki tekintélyre hivatkozásról — sajnos — mit sem tudok. De azt tudom, hogy a debreczeni egyházközségnek a hivatalos elnöke a püspök, ur de nem mint püspök, hanem mint ez egyháznak lelkésze.

Akár van hát ő jelen valamely gyűlésen akár nem, ő van hivatva a határozatokat aláírni, ha azok kiadmányozásakor itthon van. Egészen helyesen történt volna az is, ha magát a május 9-iki határozatot írta volna alá. S az, miszerint az a határozat a jegyző által kiállított hivatalos kiadványban s a püspök mint lelkészelnök ur által aláírottlevelével kíséretében küldetett át, szabályszerűnek tűnik fel mindazok előtt akik tudják, hogy a törvényszék, a kir. tábla elnöke

írják alá az ítéletet bárha nem voltak is jelen azok meghozatalánál. És az egyház részéről csak a felsőbb hatóság iránti tiszteletnek igaz s palástolhatlan érzetere mutat, ha azt a határozatot ahelyett hogy egyszerűen borítékba téve beküldte volna, udvarias átirat mellett küldte meg az esperes urnak.

Mindezek elmondásával czéлом, csak az volt, hogy reform. egyházunk igaz hiveit a debreczeni egyház elleni vádak felől tájékoztassam.

A Debreczeni Protestáns Lapban kívántam volna közzé tétetni e közleményt, de elvégre sem szánhattam el magamat arra, hogy ez onnan visszautasítottassék, mint egy másik oly közleménnyel történt, mely ugyanazon protestáns lapban emelt vádak czáfolatát tartalmazta.

Debreczen, 1901. május 27.

Mánási.

Törvénytíprás Budapesten.

(Ajánlva az igazságügyminiszter ur figyelmébe.)

A budapesti IV. ker. kir. járásbíróság előtt van egy megfélebbezett kisebb polgári peres ügy, melynek száma 1901. S. p. I. 881. — értéke pedig 12 korona 45 fillér.

Ez a per a IV. kerületi kapitányságnál illetve községi előjárásnál folyt le. A felperes a „Révai Testvérek irodalmi intézet részvény társaság“ — az alperes pedig egy debreczeni lakos és illetőségű egyén.

A Révai Testvérek szép szemeiért a fentnevezett budapesti községi bíróság idézést bocsátott ki bagatell perben Budapestről — Debreczenbe, jogkövetkezmények terhe alatt tárgyalásra idézván az alperest.

Eltekintve attól, hogy ezen követelésből egy utolsó fillér sem áll fenn, — hogyan engedhette meg azt magának egy budapesti bagatell bíró, hogy Debreczenbe idézést bocsásson ki polgári perben?

Hát a budapesti bagatell bírók lábbal tiporhatják a törvényt és a törvényerejű joggyakorlatot?

Szabad-e a budapesti bagatell bírónak Debreczenbe vagy bárhova is a saját hatásköre területén kívül megidézéseket kibocsátani?

Vagy Budapesten nem tudják, hogy a bagatell, illetve 40 koronán aluli perekben senki Istenfiának nem állapíthat meg a bíróság sem uti sem egyéb költséget, kivéve a dicső kincstárnak lerobotolt bélyegek értékét?

Budapesten nem tudják azt, hogy az uti költség Debreczenből odáig és vissza többet tesz ki 12 korona 45 fillérenél — és így nagyobb áldozatot kellene kidobni alperesnek a tárgyaláson való megjelenésért, mint a mennyi az egész felperesi követelés?

Ha ez meg van engedve Budapesten, — akkor az ország a budapesti szédelgéseknek ki van szolgáltatva, — mert Budapesten előállhat bármely lelkiösmeretlen ember a községi bírósághoz és ott bepanaszolhat bárkit, a ki nem Budapesten lakik, csak az a fődolog, hogy a bepanaszoltnak a Budapestre való felutazás és onnan ismét hazatérés legalább is annyiba kerül, mint a megnyit kitesz az ellene beperesített követelés összeg.

Az alperes ilyen esetben, ha csak nem nábob, vagy nem őrfilt, vagy Budapesten valami megbízható ismerőse nincs: — nem

fog a tárgyaláson megjelenni s mint igazolatlanul meg nem jelenőt elmarasztalja a budapesti kupak tanács s az ítélet jogerőre emelkedik és a szegény vidéki ember fizet, mert exekválják.

Igen tisztelt Igazságügyminiszter Ur! Kegyelmességed a ki az ügyvédekre azért haragszik bölcsességének fenkölt hatalmával, mert azok nagyrésze függetlenül és talpnyalogatás nélkül, becsületes munkával keresi kenyerét: — nem tiltaná meg odafenn Budapesten a bagatell bíróságok utjání vidéki emberek kiszípolozására vezető minő-ithetetlen törvénytíprást?!

Dr. Király Péter.

Debreczen vendégei.

A V. H. O. Sz. közgyűlése.

Debreczen, május 28.

A vidéki hírlapírók országos szövetsége pünkösöd másodnapján városunkban tartotta közgyűlését. A vidéki sajtó lelkes munkásai az ország minden részéből Debreczenbe gyűltek össze, itt beszélték meg közös ügyeiket, megerősítve szövetségüket, mely tekintélyes erkölcsi testületté teszi őket a közvélemény szeme előtt Nagyszabású társadalmi ünnep volt ez az ujságíró gyűlés. Részt vett benne az egész város, s kifejezést adott a toll emberei iránt érzett tiszteletnek, szeretetnek és rokonszenynek. Igaz örömmel és lelkesedéssel konstatáljuk, hogy a szép ünnepet nem zavarta meg semmi. Ujságíró testvéreink jól érezték magukat ebben a nagy magyar városban, magyar szívük egész melegével adtak ennek több ízben kifejezést. Nagyobb ceremóniával fogadhatják őket, de igazabb szeretettel sehol, mint ahogy itt fogadták.

A lefolyt ünnepségről tudósítónk a vetkezőket írja:

A megérkezés.

A vendégújságírók Pünkösöd vasárnapján délután 6 és fél óraker érkeztek a Budapest felől érkező gyorsvonattal. Fogadást sukra kivonalt a debreczeni rendező bizottság, a hírlapírói kar, élükön Komlóssy Arthur h. polgármesterrel és Konez Ákos a debreczeni választmányának elnöke. Az érkezők közt volt Kulinyi Zsigmond a szövetség elnöke. Szávay Gyula és Barát Armin alelnökök, Palócz László főtitkár és azok a hírlapírók, a kik eljövételüket előre bejelentették a szövetségnek.

Ekkor érkeztek a Budapesti Ujságírók egyesületének kiküldöttei Szathmáry Mór főtitkár, Löw Dezső, dr. Fekete Ignác és Zemplény P. Gyula is.

A vendégeket Komlóssy Arthur üdvözölte Debreczen város nevében igaz magyar szivességű szavakkal, a miért Kulinyi Zsigmond mondott meleg köszönetet.

A bevonulás feldiszített utcákon át nagy néző közönség közepette történt — a h o s s z u kocsisor élén a város híres-nevezetes ötös fogata haladt, melyben Komlóssy Arthur, Kulinyi Zsigmond és Konez Ákos foglaltak helyet.

Az elszállásolás — minden hasonló gyülekezések legkényesebb pontja — a legszébb rendben történt, dicséretére a vendéglátó Debreczennek s az ügyes rendezőknek, Kiss Sándor és Szilágyi Bálint katonaugyosztályi tisztviselőknek.

Az ismerkedési est.

A szokásos ismerkedési estét a hírlapírók az Angol-Királynő nyári helyiségében kedélyesen, jó kedvvel ülték meg. Természetes, hogy a szónokló kedv sem szorítkozott a tulajdonképeni hivatalos bankettre, hanem már ez estén megeredt a pohárköszöntők árja.

Az első pohárköszöntőt Komlóssy Arthur mondta a vendégekre, utána Kulinyi Zsigmond Komlóssyt éltette. Beszéltek meg Szávay Gyula, Kövály Kaffer Béla, Halász Lajos, Konez Ákos és Sas Ede, BendekJános és még többen.

Az ismerkedési estén hírlapírókon kívül ott voltak Rásó Gyula alispán, Szücs Mihály volt gazd. tanint. igazgató, Oláh Károly, Király Gyula tanácsnokok.

A kedélyes ismerkedési est a késő éjjeli órákba nyúlt, a mikor a vendéghírlapírók lassanként szállásukra szállingóztak.

A közgyűlés.

Pünkösöd hétfőjén a Kereskedelmi Akadémia disztermében volt a közgyűlés, a melyet az igazgatóság ülése előzött meg, előkészítvén a közgyűlés tárgyait.

A közgyűlésen az Akadémia nagyterme egészen megtelt. Megjelentek ott a Budapesti Újságírók Egyesületének képviseletében Szathmáry Mór, Zempléni P. Gyula, Fekete Ignác, Löw Dezső, az Otthon írók és hírlapírók körét Sas Ede képviselte. A testvér egyesületeket Kulinyi Zsigmond elnök üdvözölte, a miért a küldöttek köszönet mondtak, hangsúlyozván azt a kollegiális érzést, a mely ugy a fővárosi, mint a vidéki hírlapírókat nagy céljaik megoldásában eltölti.

Lelkes szavakkal üdvözölte az elnök Komlóssy Arthur főjegyzőt, mint a vendég-újságírók házigazdáját. Ezután áttértek a napirendre, melynek során az elnök beszámolt a szövetség mult évi működéséről. — Hangsúlyozta, hogy a szövetség igazgatósága minden irányban igyekezett a hírlapírói érdekek fölkarolása és a kollegiális összetartás ápolására. Csatlakozott a nemzetközi sajtó szövetséghez és csatlakozott a budapesti testvéregyesületek amaz akciójához, melynek célja az újságírók testületi szervezkedése és anyagi helyzetének rendezése. Buzdította a tagokat, hogy a szövetség ügyét, erkölcsi és anyagi érdekeit lehetőleg támogassák, valamint támogatásukat is vegyék igénybe, belépven a nyugdíjintézet tagjainak sorába.

Örvendetes dolog gyanánt jelentette be azt, hogy a segéyalapból a mult évben mindössze 147 korona segélyt kellett adni, a mi a vidéki újságírók anyagi helyzetének javítását jelenti.

Az elnök előterjesztését éljenzéssel fogadták, mire Palócz László főtitkár előterjesztette a zárszámadásokat.

Fontos tárgya volt a közgyűlésnek az alapszabályok módosítása, a melynek legnevezetesebb új intézkedése az, hogy a tagdíjakat évi 24 koronáról 12 koronára szállítsák le, miután az elnökség úgy tapasztalta, hogy a 24 koronás tagdíj mellett a hátralék nagyon fölszaporodik.

A módosítást egyhangulag elfogadták. Élénk érdeklődés közepette foglalkoztak a vasúti jegyek ügyével is. A kereskedelmi miniszter ugyanis megkereste ugy a fővárosi, mint a vidéki hírlapírói egyesületeket, hogy a vasúti szabadjegyek kérdését rendezzék úgy, hogy a most előforduló visszaélések elkerültesse.

A szövetség kimondotta, hogy e kérdést a fővárosi testvéregyesületekkel együttesen rendezze és a vidéki hírlapírók érdekeinek képviseletére Szávay Gyulát, Ba-

rátth Ármint, Palócz László, Brájjer Lajost és Benedek Árpádot küldötte ki.

Ezután Benedek Árpád az Arad és Vidéke társszerkesztője terjesztette elő életrevaló, nemes, kulturális célt szolgáló indítványát az iránt, hogy a szövetség évenként adjon ösztöndíjat egy-egy tagjának külföldi tanulmányutrá s keresse meg a kormányt, adjon szintén ilyen ösztöndíjat. Általános helyeslés közt fejtegette az indítványozó, hogy a kormány más pályákon tűz ki ösztöndíjakat, pedig az újságíróknak is kiváló szükségük van ismereteik ily uton való gyarapítására.

A közgyűlés az indítványt általános helyeslés közt elfogadta s az ösztöndíjat a maga részéről 500 koronában állapította meg.

Hazafias érzésüknek is kifejezést adtak a hírlapírók, a mikor az aradi Kossuth-szobor alapjára 100 koronát adományoztak s kimondták, hogy az aradi Kossuth-szobor ügyében országos mozgalmat indítanak.

Miklós Gyula kassai szerkesztő ezután átadta Kassa város meghívását, hogy a szövetség jövő közgyűlését a Felvidék e nemes városában tartsa meg.

A közgyűlés elfogadta a szíves meghívást, egyben Jegyzőkönyvi köszönetet mondván Debreczen városának példás vendéglátásáért. Erre a közgyűlés az elnök lelkes éltetésével vége ért.

A Csokonay-szobor megkoszoruzása.

A közgyűlés lefolyása után körülbelül egy óra hosszáig sétát tettek a vendéghírlapírók s megtekintették városunk nevezetességeit; majd háromnegyed tizenkettőkor ismét gyülekeztek a Kereskedelmi Akadémiában, a honnan testületileg kivonultak a Csokonay-szoborhoz. A Kereskedelmi Akadémiától indult el az impozáns menet s — noha az ut az akadémiától a szoborig igen rövid — mire odaértek százakra menő tömeggé fejlődött ki, annyira csatlakoztak a menethez a rövid uton.

A költő szobránál magasztos ünnepély folyt le. Mikorra a menet a szoborhoz érkezett, a szobor körül már beláthatatlan embertömeg foglalt helyet, a kik már megelőzőleg csoportosultak a szobor körül. Az itt lefolyt ünnepséget a Petőfi dalkör vezette be, gyönyörűen élénkelvén a Tihanyi echót. Majd Szávay Gyula a V. H. Ó. Sz. aienőke lépett a szoborhoz s lendületes, magas költői szárnyalású remek beszéd kíséretében megkoszoruzta a nagy költő ércbeöntött alakját.

A szobor megkoszoruzása után a Petőfi-dalkör a Szózatot énekelte, melyet a jelenlevők levett kalappal hallgattak végig.

Ezzel a magasztos ünnepély a szobornál befejeződött s a társaság a „Bika“ szálloda disztermébe vonult, a hol szépen terített asztalok várták a vendéghírlapírókat és Debreczen előkelőségeit, kik a város bankettjén részt vettek.

A diszebed.

A „Bika“ szálloda szép disztermében volt a diszebed, melyet Debreczen városa adott hírlapíró vendégei számára. A banketten megjelent a város színe-java. Az asztalfőn Kiss Áron ev. ref. püspök foglalt helyet. Körülötte ültek Simonffy Imre polgármester, Komlóssy Arthur főjegyző, Kulinyi Zsigmond a V. H. Ó. Sz. elnöke, bessenyei Széll Farkas, Szeghő István táblai tanácselnökök, dr. Wolaffka Nándor vál. püspök, Faust Ede pénzügyigazgató, dr. Szücs Miklós törv. elnök, Vecsey Imre tanácsnok, t. főjegyző Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, Lestyán Adorján kir. közjegyző, Szabó Kálmán ker. iparkamara el-

nőke, Oláh Károly, Király Gyula tanácsnokok, Végh Gyula h. főkapitány, Csóka Sámuel polgármesteri titkár, Zádor Lajos a ker. társulat elnöke, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai dékán, Várady Károly igazgató, dr. Boldizsár Kálmán kapitány, dr. Freund Jenő, dr. Körössy Kálmán, dr. Kardos Albert, László Albert, Mándoky Béla stb.

A lakoma tiz fogásból állott s is megérdemli az elismerést a Bika vendéglőse, mert mindegyik étel pompás, izletes volt.

A harmadik fogásnál Simonffy Imre kir. tan. polgármester állott fel s éltette a legalkotmányosabb királyt. A köszöntőt állva hallgatták végig s hatalmas éljenzés volt a visszhang a polgármester szavaira. Komlóssy Arthur h. polgármester szólott ezután. A vidéki hírlapíró vendégeket s azok családjait élteti.

Komlóssy után Kulinyi Zsigmond a szövetség elnöke szólott, éltette Debreczen közönségét s annak polgármesterét. Konez Ákos a szövetség elnöke, Kulinyi Zsigmondra üritette poharát.

Szávay Gyula Debreczen közéletének jelenlevő egyházi és világi kiválóságait éltette.

Kiss Áron ősz püspökünk mely csendben szólott. Üdvözölte s köszöntötte Debreczen vendégeit.

Baráth Ármin temesvári lapszerkesztő a debreczeni hölgyeket éltette.

Wolaffka Nándor dr. az újságírók megbecsüléséről tartott szép beszédet s az egymás közötti egyetértésre üritette poharát.

Felköszöntöket mondtak még Breuer Lajos dr., Jeszenszky dr., Szücs Miklós, Benedek János dr., Szathmáry Mór, Sipos Béla stb.

A banketten Rác Károly zenekara játszott.

A bankettre a Baillatiui és Braun pezsgő gyáros cég E. K. E. pezsgőt küldött a hírlapíróknak. Gottschlieg Ágoston budapesti likörgyáros pedig E. K. E. likört és E. K. E. rumot küldött, melyet a vendéghírlapírók között szétosztott a rendezőség. Négy órakor a helyi vasut külön vonata várta a hírlapírókat a Bika előtt, kik a nagyerdőre mentek s megnézték Debreczen speciális multságát a népünnepélyt.

Az esteli vonattal a vendégek egy része elutazott, a másik része, mintegy huszan a reggeli vonattal a Hortobágyra rándultak ki, hol szintén a város vendégei.

NAPI HIREK.

A debreczeni diákok.

Abból a szomorú, áthatlan nagysötétségből, amely mind jobban beborítja közéletünket s a mely a magyar ifjuság ez idő szelvaló vezetőire teljesen ránehezedik, derűs fény sugar tört elő a debreczeni kollegium ódon falai közül. A pünkösdi ünnepek alatt ült össze Selmeczbányán a diák-kongresszus. Előzményei sötétek, csunyak. Az előkészítő-bizottságot már hatalmába kerítette a budapesti egyetemi ifjuság keresztes hada s a legnagyobb jogtalansággal juttatott helyet a delegátusoknak. A jezsuiták által alapított Szent Imre-egyesület annyi tagot küldött a kongresszusra, mint a legnagyobb vidéki kollegium. Ilyen körülmények közt természetesen többségben lesznek a különböző szent és szenteskedő egyesületek küldöttei s a derék, szabadelvű. hazafias diákok csak lehurrogatásra, vagy a pápai himnus meghallgatására számíthatnak, ha odamennek. Erre a dicstelen szerepre nem vállalkozhatik a debreczeni diákság és nem is vállalkozott. Ezt az elhatározást remekül indokolta meg

Kun Béla, a debreczeni diákság egyik érdemes vezetője, az „Egyetértés” szombati számában megjelent nyílt levelében. — Üdvözlök bator szókimondásáért, nemes hevéeért, minden ízében magyaros gondolkozásáért. S üdvözlök a debreczeni kollégiumot, a mely híven hagyományaihoz, minden hazafiattal, Bécs meg Róma felé egyaránt vergálló áramlat közepén is a szabad eszméket hirdeti s arra tanítja növendékeit, hogy mindenek előtt legyenek magyarok.

Kun Béla joghallgató az „Egyetértésben” közölt nyílt levele megjelenése után Dienes Márton orsz. képviselőtől, az „Egyetértés” szerkesztőjétől a következő üdvözlő táviratot kapta:

A haza jövője az ifjuság. Adja a magyarok Istene, hogy hazánk jövőjét majdan amaz ifjuság irányítsa, mely olyan hazafias, szabad légkörben nőtt fel, mint önök debreczeniek.

Honfi kötelességet teljesítenek, amikor helytelenítik a kereszt jelvényével visszafelé sötétséget szolgáló félre vezetett ifjúsággal szemben. Fogadja kérem bator szókimondásáért és a debreczeni ifjuság helyes álláspontja remek megvédelméért őszinte tiszteletem kifejezését. Éljen a debreczeni ifjuság és éljen a debreczeni főiskola, az igaz magyar szellem hű istápolója.

Hazafias üdvözlettel

Dienes Márton

országgyűlési képviselő, az „Egyetértés” szerkesztője.

Márkus Emilia Debreczenben.

Márkus Emiliának június közepén leendő vendégszereplése iránt városszerte igen élénk az érdeklődés. A művésznő a már említett következő darabokban fog föl lépni: „Bölcső” „Folt a mely tisztit” és „Endre és Johanna.” Előjegyzések mind három előadásra László Albert könyvkereskedésében eszközölhetők, a hol a jegyek az előjegyzések sorrendjében adják ki.

Debreczeni diákok dicsőssége.

A pünkösdi ünnepek alatt zajlott le a fővárosban a magyar diákok országos torna-versenye. A versenyeken részt vett a debreczeni főiskola ifjusága s a debreczeni állami főreáliskola ifjusága is. — Mindkét tanintézet ifjusága győzött a versenyeken. A debreczeni ev. ref. főgimnázium ifjusága az országos versenyen a második díjat nyerte el. Az első díj a selyemzászló a szabadkai ifjak birtokába jutott. A csapatversenyben oklevelet nyert a debreczeni állami főreáliskola. Az egyéni versenyeknél a futásban elsődíjat Tóth István tanuló nyerte. A tanítóképzők 100 méteres futási verseny első díját Erdély Lajos képezdész nyerte. A futási versenyekben második díjat Horváth István és Hegedüs György debreczeni ifjak nyerték. — A versenyek még másnap is tartottak.

Kalotaszeg-körösfői butorok kiállítása.

A József Ágost kir. herceg ö Fensége védnöksége mellett működő Erdélyi Kárpát Egyesület ismét kiállítást rendez Debreczenben. Ezúttal azokat a magyarstilben faragott

kalotaszeg-körösfői szép butorokat mutatja be a debreczeni közönségnek, melyeket az április havában rendezett háziipari kiállítás alkalmával rendeltek meg s amelyeknek nagyobb-része elkészülvén, megérkezett. A városi tanács szivességéből most is a Simonffy-utcai bérház 4. sz. boltjában vannak e szép munkák kiállítva. A legmelegebben ajánljuk azok megtekintését a közönségnek. Belépti díj nincs. A kiállítás csak szerdán és még csütörtökön áll nyitva. Azután a butorokat a megrendelőknek kézbesítik. Felette kívánatos, hogy a hazafias debreczeni közönség újabb megrendelésekkel támogassa az erdélyi házi ipart.

A közigazgatási tanfolyam hallgatóinak júniálisa.

A debreczeni közigazgatási tanfolyam hallgatói megalakítandó segélyegyletük alapja javára Gróf Dégenfeld-Schomberg József Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjának védnöksége és Weszprém Zoltán Hajdúvármegye főjegyzőjének s a tanfolyam igazgatójának díszelnöksége alatt 1901-dik évi június hó 6-án a nagyerdei Vigadóban zártkörű júniálist rendez. Kezdeté este 9 órakor. Belépti díjak: Személyi jegy 2 korona. Család-igye 6 korona. Jegyek előre válthatók: Zádor Lajos és Szent-Királyi Tivadar urak üzletében. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

Damjanichné.

Ötvenkét évig hordani az özvegyi fátyolt a leghősibb férjért és e közben csak a köz javát szolgálni, maga visszavonultsággal is irányozni új meg új nemzedékek sorsát s példáját adni az eszményi magyar nőnek: már magában véve is nagy dicsőség és nagy, egyetemes becsülésre méltó, hát még akkor, ha ennek az ötvenkét esztendő pályának a tiszta fényét seholsem homályosítja el egy-egy kelletlenül zajosabb, vagy épen indokolatlan jubileum. Valóban, aki ebben az országban egy fél századnál tovább működik a közéletben ésezenközben egyszer sem jubilál, megérdemel egy igazi jubileumot. Jubileumot, melyiknek csak neve az, de maga megható emléke s számadó mérlege egyben egyemberöltőnek Ennek az asszonynak nem kell pirulnia, mikor fehér ruhás kis lányok — azok ez annyiszor kivézényelt fehér ruhás kis lányok — az ő kedvesen gondozott gazdasszony-csemetéi, sorra kezét csókolnak neki. Mert abban a könyben, a mi ettől a szemét elborítja, igen-igen kevés az öröm édessége, ellenben félszázados bánat és lemondás kikristályosodása, a keserűség.

Megtévelyodott asszony.

Tegnap éjjel 12 óra után a Csapó-utcán vezetett el Pál Péter rendőrségi tisztviselő utja. Az utca vége felé észrevette, hogy egy fehér alak igyekszik a fők árnyékában előlle menekülni. Gyanusnak tünt fel, utána eredt, csakhamar utól is érte és kérdőre vonta. Az asszony, ki különös éjjeli ruhában volt, oly furcsa feleleteket adott, melyek Pál Pétert meggyőzték arról, hogy elmebajos nővel áll szemközt. Kocsin hozatta be a rendőri központra, hol megállapították, hogy Széplaki Józsefnének hívják és férje cipész mester, a ki a Kölcsei-utca 5. szám alatt lakik. Az elmebajosnót beszállították a kórházba, férjét pedig értesítették a történetéről.

Ahol csillár mellett másolnak.

Hogy a szegedi városi mérnökök tudják a módját, hogyan kell urasan berendezkedni, az bizonyos. Ez derült ki legalább Szeged város tanácsának legutóbbi ülésén. Ugyanis az anyakönyvi hivatal berendezési költségeit vitatták, mikor meglepetve hallják a tanácsnokok a városi költségvetésben, hogy légszuszvilágításra 639 korona, Erre felindultak: szeretnők hallani mire kell az a 639 korona? A mérnök elmondotta: az anyakönyvvezető szobájába 3 águ csillár, a segédanyakönyvvezetőnek, irnokoknak egy-egy csillár. De már a tanács nem várta meg az előterjesztés végét a többi már olvasatlanul ad acta tette, s az irnokok kénytelenek lesznek ezentúl is egyszerű lámpa mellett dolgozni.

Póstyén

európa-hírű kénes iszapfürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatnák. Póstyén fürdő javallva van: csusz, köszvény, ischia, csonttörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legtökéletesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar, vill. világítás, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospectus és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

TÁVIRATOK.

Az egyetemi keresztkérdés és a diákkongresszus.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, május 28.

Selmeczbányán tegnap, pünkösdi másodnapján tartották meg a diákkongresszust. A kongresszuson a budapesti u. n. egyetemi keresztény párt csufos vereséget szenvedett. A kongresszuson felolvasták a debreczeni jogakadémia hallgatóinak nyilatkozatát, melylyel távolmaradásukat indokolják.

A kereszt-kérdést a selmeczbányaiak, mint házigazdák nem engedték tárgyalni. Mikor a kereszt-kérdés szóba került, a sárospataki, kolozsvári kecskeméti akadémiák küldöttei kijelentették, hogy nyomban elutaznak, ha ennek a kérdésnek a tárgyalásába becsátkozik a kongresszus, vagy egyáltalában feszegeti e kérdést. A kongresszus a budapesti egyetemi ifjuságtól megvonta a hivatalos lap szerkesztését.

Tüntetés a színházban.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, május 28.

Pétervárról jelentik, hogy tegnap Kutaisban a városi színházban a „Csempészeket” adták. A tanuló ifjuság tüntetett, pissegett. A zaj igen nagy volt. A közönség ezrei a színház előtt az ifjuságnak pártját fogta.

Katonaság kivonult, 15 kozák, 15 rendőr súlyosan megsebesült. A rend aztán helyreállt.

Bányászok sztrájkja.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, május 28.

Resiczáról jelentik: Gastrar Zoltán főszolgabíró ma egy figyelmeztetést adott ki, melyben tudomásul hozza a sztrájkoló munkásoknak, hogy azok, akik dolgozó társaikat rábeszéléssel vagy fenyegetéssel a munka abban hagyására csábítják, a törvény rendelkezéseit alkalmazni fogja. Ma a sztrájkoló munkások gyűlést tartottak. A gyűlésen hozott főbb határozatok a következők voltak. A bárczarendszer el nem fogadása miatt egy munkás se bocsátassék el. A nappalosok reggeli 6-tól fél 8-ig, 8-tól 12-ig, fél 2-től 6-ig az éjjelesek 6-tól éjfélig és éjjelutáni 2—6-ig dolgozzanak. Tulajdonképen csak fél órai munkaidő különbözetről van most szó.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés az oidium ellen.

(Védekezés a szőlő lisztharmat betegsége ellen.)

Szöleink egyik legveszedelmesebb betegsége az oidium (lisztharmat), mely már kora tavasszal megképezi a fiatal hajtásokon azokat a göczokat, amelyekből egész nyáron rajzik ki a veszedelmes gomba. A mint a bogyó növekedik, belepí piszkos fehér porával és vagy megránczosítja vagy elrothasztja. Ellene nehezebb védekezni, mint a peronospora ellen.

Általánosan kénport szoktunk ellene használni, beporozzuk vele a hajtást és a fűrtöt. De fontos, hogy most a nyár kezdete előtt porozzuk, mert a baj keletkezését előzhetjük meg. A tiszta kénport legalább 3—4-szer, de sokszor 5—6-szor kell egy nyáron használnunk. Ugyanis a kénpor legpor azzal hat, hogy belőle kénessav fejlődik ami megöli a gombacsirát, hogy azonban a gombasav kifejlődhessen, oda 15—20 C. fok melege van szükség.

Különösen nyár elején és ősszel, de meg akárhányszor nyár derekán is, a mi éghajlatunk alatt, alig van a napnak 2—3 ilyen meleg órája az is rendszeren delközben.

A porozást pedig egész nap kell folytatni. A tiszta kénpor nem tapad a növényre, a legkisebb szellő leviszi. Azért nagy szerencse kell ahoz, hogy a reggel és délután kifújtatott kénport az a 2—3 meleg óra éré, különösen ha a hatás bekövetkezte előtt a pornak az éjszakát is a tőkén kell tölteni, amikor a reggeli harmat is árt neki.

Ez az oka, hogy oly gyakran nem hat kedvezően a tiszta kénpor használata és hogy a szőlős gazdáknak oly sokszor kell hfába porozni.

Ezen a bajon segít a kénpornak egy új kompozíciója, a dr. Aschenbradt-féle „rézkénpor” amelyet Magyarországon egy fővárosi előkelő kémiai gyáros állít elő. Ennek a pornak nagymennyiségű preparált réz és mézshydrát tartalma van, ami a kifújtatott szert oda tapasztja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a kellő hőfokra felmelegedett. Ez a tulajdonsága a „rézkénpor” hatását függetlenné teszi időjárástól. A dr. Aschenbradt-féle „rézkénpor” használ-

lata tehát már ebből az okból is összehasonlíthatatlannal előnyösebb mint a tiszta kénporé.

Sokkal kevesebb is kell belőle, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kaporozott réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtökét az oidiumtól megvédje.

Réztartalma is sok mindenre jó. Számos tapasztalata van arra, hogy használataival megtakarítható, a megfelelő viszonyok között az első vagy utolsó permetezés. Sok gazda állítja, hogy megvédte szőlőjét az őszi rothadás bizonyos nemétől. A „rézkénpor” sieteti és elősegíti a szőlő-fűrt érését és a mustot s a bort nem bűdösíti úgy, mint a tiszta kénpor.

Terjed is használata, számos előkelő gazda tapasztalatairól küldi meg bárkinek a ki érdeklődik, a Budapestben levő „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” mely a szert forgalomba hozza.

Az idegek legjobb erősítő szere.

Az idegbajok a természetes következményei az idegek gyengülése- vagy túlingerlésének. Sok szert kíséreltek meg ellene, amelyek átmeneti könnyebbülést szereztek, de eddig egynek sem voltak oly gyors és tartós eredményei, mint a minóket a Pink-labdacsok elérték. Ezen gyógyszer az idegek erősítő szere, egytural erélyes megújító hatással bír a vérre, mert tisztítja és gyarapítja azt.

Ezzel vérszegénység, sápkór, gyomor-

Hausbauer Teréz asszony egy fénykép után.

és belbajok, rheuma, és úgy a férfiak, mint a nők általános gyengesegei gyorsan gyógyíthatnak. Hausbauer Teréz asszony, nőszabónő München, Klenzestrasse 19/III. a Pink-labdacsokat használta és az alábbiakban közöljük azon levelet, amelyet ő nekünk gyógyulásáról ír.

„Hét év óta — írja — voltak fájdalmaim az altest különböző részeiben, a keresztcsontban és az oldalaimban és minden alkalmazott szer csak negatív eredményt adott. Ezen bajok bizonyára az idegektől származnak. Miután az ujságokban olvastam, mily hatásosak voltak a Pink labdacsok hasonló esetekben, elhatároztam magamat arra, hogy ilyet veszek. Mondhatom önnek, hogy miután az előirt kezelést a Pink-labdacsokkal követtem, minden betegségem teljesen megszűnt. Főképpen altesti bajaim, melyek a legmakaesabbak voltak, eltávolítottak. Remélem, hogy az én példám sok asszonynak, akik hasonló helyzetben vannak, hasznára fog válni.”

Azok, akik a Pink-labdacsokat úgy alkalmazzák, mint Hausbauer asszony, hasonló eredményeket is fognak elérni.

A Pink labdacsok kaphatók minden gyógyszertárban, valamint az ausztria-magyarországi főraktárban Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12 sz. dobozonként 1 frt 75 krért vagy 6 doboz 9 frtért.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

A „Debreczen” számára írta:

Ifjabb Mórcaz Pál. (12.)

Debaldi hadnagy nagyokat sóhajtott. A menetelő lovasszázad utolján poroszkált, ama bizonyos, fekete Csillag lován, mely ló, a hadnagy ur szava szerint, a szép asszonyok fehér kezecskéjéből több cukort fogyasztott, mint abrakot, már tudniillik a bécsi garnizonban. A hadnagy mellett hü czimborája lovagolt, a kadét von Bredow. A kadét almásderes lova „forsriftosan” fel volt málházva. Izzadt a deres, de izzadt a jól táplált kadét is, a ki már elunta ezt a sok keserves sóhajtozást. Hejh, de sűrűn is kopoghatott odafent, nagy Bécs városában valami hamis vérű, fehér nyaku bankárnénak a tükör üveg ablaka . . .

— Te, hadnagy ur! Mit sóhajtozol? Talán azt a hegyes tornyot akarod tovább fujni? . . . Pedig én azt hiszem, így sem érünk oda soha, nyöszörgött a kadét. A gyűrött zsebkendővel lustán törülgette izzadt, poros arcát.

A sugár mezősi torony ugyanis már órák óta csalogatta a vitézeket. Az ősz nyarat álmódott. A rekkentő meleg levegőben bágyadtan uszkált a fehér békanyál is. Mértföld mértföld után maradt el. De a sugár torony mintha csakugyan futott volna a lovas vitézek elöl. A sűrű, fekete port oldalt verte az időnként támadó pusztai szél. Rezzgett az utszéli nyárfák lombja. Ezüst palástot horított a magános, kis nádtetes betyárcsárda fölé, melynek régi dicsősége aláhanyatlott, falai roskadoztak . . . Bent a pusztaság mélyében a délibáb játszatott csalfán. Csálékony képekkel csalogatta a szemet. A magyar puszták tündére a délibáb. Fenyűillatos hegyek között nem szendereg, nem bujcskázik ilyen habtestű szép tündér. Ámde a mikor habos kötőjét a pörzsölt, a szikkadt magyar puszták fölött kiteríti, azt hinnéd, valami tengeráradat hullámszik ott. Holott a délibáb tündére enyeleg ilyenkor. A délibáb tündére ékesítgeti, becézgeti, törülgeti habos kötőjével a kimelegedett pusztát, a szép magyar pusztát, a melybe szerelmes a tündér. A magyar pusztát minden tavaszkor harmatos, illatos virágokkal, selyem pázsittal kedveskedik a szép tündérnek.

Azonban a contét nem érdekelte a délibáb. A lovagvesszővel inkább a levegőben koválygó apróbb fajta bögölylegyeket csapkodta, malyeknek a mérges raját a marhaállásos helyekről kapta szárnyára az időnként támadó pusztai szél. Debaldi hadnagy végtelenül dühöngött. Ezt a poros pusztát, a legyeket, a mezősi hegyes tornyot, a legfőbb parancsnokságot, mindent, az egész világot összetörte volna egy óriás mozsárütőben.

— Hát stráfkompánia vagyunk mi! Hé! Bécs után Mezős! Ezt nevezem aztán hadügyminiszteri észnek . . .

Kadét von Bredov nem állhatta tovább, felkaczagott. Olyan mulatságos volt a Debaldi hadnagy naptól pörkölt, portól lepelt savanyu areza. A kadét kacagva nyult a nyeregtáskába.

— Mi a? Na, mi az? A hadnagy felriadt. Mert a véletlen sarkantyú nyomásra tüzes feketéje is oldalt ugrott. Konyak?

— Nem a! Barát pálinka, mosolygott önelégülten a kadét, miközben a kívánatos palackot oda nyújtotta a hadnagynak...

— Folyt. köv. —

Nyilttér.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dr. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlják

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, veséjbajknál, ezkorbetegség, húgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomorbetegésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Gyarmathy János ^{mészáros}

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husárak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertéshus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban. Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli és szavalede dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. Főútlel **Bethlen-u. 29.** (saját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendéglősöknek megfelelő árengedmény!**

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egydoboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Gőzkazán, cséplőgép, vetőgépek és mindenféle gazdasági eszközök kijavítását a legolcsóbb ár mellett elvállal **Bondor József** gépész, Piac-utca 26., a főtőzsde udvarán.

Kutjavítások és új kutak teljes elkészítését igen mérsékelt árak mellett elfogad **Ladányi Ferencz** kutmester, Piac-utca 26., a nagytrafik udvarán.

Árlejtési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Öngyméltósága f. é. május 16-án 32835 IV/3—b. sz. alatt kelt rendeletével, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén a vegyakisérleti állomás helyiségeinek gáz, víz és lefolyási vezetékkel való ellátását 2519 kor. 50 fillér költséggel engedélyezte.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1901. évi jun. 4-én d. e. 10 órakor** a gazdasági tanintézet igazgatói helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik. A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap **d. e. 9 1/2 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség-összeg 5%-nak megfelelő bántópenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1901. május 24 én.

Kerpely Kálmán
igazgató.

Árlejtési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Öngyméltósága f. é. május hó 20-án 33.479 IV/I. sz. alatt kelt rendeletével, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén szükséges aerogen gázfejlesztő készülék elkészítését 2724 kor. költséggel engedélyezte.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1901. évi jun. 7-én d. e. 10 órakor** a gazdasági tanintézet igazgatói helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik. A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap **d. e. 9 1/2 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség-összeg 5%-nak megfelelő bántópenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. gazd. tanintézet igazgatóságánál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1901. évi május 24-én.

Kerpely Kálmán
igazgató.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsabában, altesti vérbőségekben, vérpangásban, aranyérben, rástkor és kedélykórban, idegbajokban, máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekővekben, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás, s húgykőképződéséknél, a méh idült tömölüléseinél, dagainál, fehérfolyásban, a nemi részek gyengésségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványvíz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett **meleg- és hideg ásványvíz fürdők, hidegvízgyógymód, massage** áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van **orvos gyógytár, távirda, posta, 600 szoba** áll a közönség rendelkezésére napi ár 1 k. 60 f.-től feljebb, szobák árai **május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-étől szeptember 15-ig 30 o/o-al olcsóbbak.** Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak **parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó teremek, Lawn-tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások**; ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1901. év május hó.

A fürdőigazgatóság.

Kunz József és Társa

cégnél, kistemplom bazar

A legújabb

női ruhaszövetek,

selyem áruk, mosó kelmék

nagy választékban

igen jutányos áron

szerezhetők be.

Maradékok és kiselejtezett ÁRUK

rendkívüli leszállított áron

adatnak el.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna pusztai homoki

szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Veres Kadarka 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Lakatos műhely áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Széchenyi-utca 27 sz. alatt fennállott

LAKATOS MŰHELYEMET

József kir. herceg utca és Reál utca sarkán lévő 3 sz. házba (Béjártat Reál-u. felől)

helyeztem át.

Az eddigi pártfogásért köszönetet mondva, kérem a n. é. közönség további szives támogatását, melyre magamat pontos, gyors és jutányos kiszolgálás által érdemessé tenni igyekszem.

Tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos.

— A SZŐLŐ —

OIDIUM betegsége

ellen a legjobb szer a Dr. ASCHENBRANDT féle

rézkénpor.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban á kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban á kg. 54 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Sok termelő megtakarított vele egy permetezést a peronoszpera ellen és megvédte vele szőlőjét az őszi rothadástól.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete» Budapest (V. Alkotmány-u. 31 sz.)

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is. Megbízottak: Biró János V.-Pécs, Epstein L. Albert Csege.

Magy. kir. államvasutak. — Üzletvezetőség Debreczenben.

13520 szám.

II—1901.

Pályázati hirdetmény

A helybeli állomás első három vágánya fölött levő régi vonatcsarnok anyagának eladása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, melyre az 1 kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok legkésőbb **f. évi június hó 1-én** déli 12 óráig az üzletvezetőség titkárságánál benyújtandók.

Az eladási árban a lebontás munkája is foglaltatik és tartozik a vállalkozó az anyagért felajánlott összeget ajánlatának elfogadása után 24 óra alatt gyűjtőpénztárunkba befizetni és a lebontást ennek megtörténte után azonnal megkezdeni.

A lebontás 10 nap alatt azonnal végrehajtandó. E határidő be nem tartása esetén vállalkozó minden késedelmi nap után 20 korona bírsággal lesz megterhelendő olyképp, hogy anyagot addig el nem viheti, míg a rárótt bírságot le nem fizette.

A visszanyert anyag a lebontás megkezdésének napjától számított 20 nap alatt az állomásról élszállítandó, ellenesetben szabályszerű fekbér lesz érte fizetendő.

A lebontási munkát vállalkozó olyképp tartozik végrehajtani, hogy a személybiztonság minden tekintetben megóvassék és a vonat forgalom ne akadályoztassék és tartozik az ez iránt az államvasuti közegektől nyert utasításokat szigorúan betartani. Személybiztonság tekintetében különben is vállalkozónak teljes szavatosságot kell vállalnia. Csak oly ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni, melyeken világosan ki lesz tüntetve, hogy ajánlattevő az e hirdetményben foglalt feltételeket mindenben elfogadja.

Debreczen, 1901. május 25.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az üzletvezetőség.

Ajánlok

valódi legfinomabb, enyhe

Kornyarévai alpesi sajtot

a kornyarévai magas hegyek közt felállított, az államtól segélyezett, sajt gyárából. 5 kilogramonként bérmentve minden postai állomásra 6 koronaért. Nagyobb vételnél aránylag olcsóbb. Ezen sajt enyheség, jó íz és tartósság tekintetében felülmúlja a hírneves puha sajt fajokat és mint asztali sajt legmelegebben ajánlható.

Schwab Károly

Karáshebes.

Thurzó fürdő

háziilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvizgyógyfürdő.

Szepesmegye déli részén fekszik 572 méter a tengerszint felett, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrásvíz. Allandó fürdőorvos.

Dr. Szomero Béla.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: **Gölnitzbánya-Thurzófürdő.** Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Menesdorfer Károly, Gölnitzbánya (Szepesm.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomójában Debreczen, a főpostával szemben.